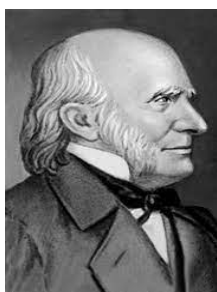
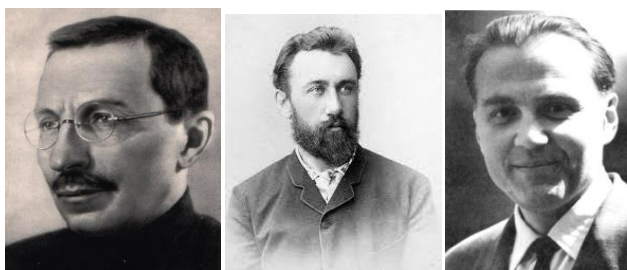


**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

**ПЕРСОНАЛІЇ
У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ**



*Матеріали науково-практичної конференції здобувачів
першого (бакалаврського), другого (магістерського),
третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти,
вересень 2022 р., кафедра освітології та інноваційної педагогіки Харківського
національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди*

До 300-річчя з Дня народження Г.С. Сковороди

Харків – 2022

ЗМІСТ

Антіпова Д., Боярська-Хоменко А. Актуальність ідей В.О. Сухомлинського для сучасної школи.....	6
Бабак А., Ворожбіт-Горбатюк В., Борисенко Н. Внесок М.М. Раєвської-Іванової в розроблення ідеї креативності в освіті.....	8
Базилєва Є., Боярська-Хоменко А. Природовідповідне виховання за Й.Г. Песталоцці.....	10
Басенко О., Боярська-Хоменко А. Реалізація ідей Г.С Сковороди та К.Д. Ушинського в новій українській школі.....	12
Беліменко К., Боярська-Хоменко А. Здобутки і труднощі сучасної шкільної освіти	13
Білоусова Д., Яліна В. Виховання дітей дворянства.....	16
Божко Д., Боярська-Хоменко А. Ідея гуманізму: від Сократа до Януша Корчака.....	21
Бондаренко Є., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т. Макаренко А.С. про мету виховання.....	23
Боровок В., Яліна В. Педагогічний шлях Х.Д. Алчевської.....	26
Вінник Б., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т. Едвар де Боно в контексті формування компетентності економічної і фінансової грамотності особистості.....	29
Волкодав М., Боярська-Хоменко А. Гуманістична педагогіка М. Монтеня.....	31
Галушка К., Штефан Л. М. Крушельницький як один із послідовників провідних ідей курбасівської школи.....	33
Діденко С., Боярська-Хоменко А. Ідеї А.С. Макаренка та їх реалізація у сьогоденні.....	35
Донська К., Боярська-Хоменко А. Вимоги до вчителя за М. Монтесорі.....	37
Доценко Д., Боярська-Хоменко А. Адольф Дістервег як засновник ідеї реформування освіти.....	39
Калабіна С., Ворожбіт-Горбатюк В., Борисенко Н. Спадок Костянтина Ушинського через призму науково-дослідницької роботи студентів.....	41
Карнаух С., Твердохліб Т. Питання естетичного виховання в спадщині А. Макаренка.....	43
Кравцова М., Боярська-Хоменко А. Стереотипи суспільства –виклик для педагогів.....	46
Крисенко І., Яліна В. Педагогічні ідеї Софії Федорівни Русової.....	48

опублікована в «Журналі Міністерства народної освіти» 1860 р., за глибиною й актуальністю поставлених до цього часу зберігає своєрідне лідерство. Просвітник глибоко розумів роль професійної школи, тому одним із перших виступив розробником методики викладання практико-зорієнтованих дисциплін [3].

Актуальним в наш час є пропозиція К. Ушинського щодо напрямів розв'язання загально-педагогічних, дидактичних і методичних проблем професійної освіти, а саме: професійних шкіл різних форм власності і видів господарської діяльності. При цьому він наполягав, щоб усі професійно-технічні навчальні заклади створювалися і здійснювали навчання в єдиній системі професійної підтримки практиків, фахівців, науковців [3].

Актуальні ідеї організації науково-дослідницької діяльності студентів в розумінні К. Ушинським праці для розвитку особистості: формування наукових зв'язків вітчизняних учених із колегами із-за кордону, розширення спектру наукових часописів та наукової продукції, підготовленої у співпраці роботодавців, здобувачів, учених, проведення спільних наукових досліджень, практика стажування здібних молодих людей за кордоном, робота наукових семінарів, репетицій, консультацій, організацію підготовки науково-викладацьких кадрів через індивідуальне наставництво, спільна перекладацька робота [2].

Список використаних джерел

1. Заблоцька К.В. Організація науково-дослідницької роботи студентів і її виховний потенціал. Наука. Релігія. Суспільство.2002.№4.С.246–247.
2. Ушинський К. Д. Головні риси організму людини у застосуванні мистецтва виховання. Педагогічна збірка. 1865. № 8. С. 629–649.
3. Ушинський К. Д. Зібрання творів. М., 1990. Т. 5, 6.

ПИТАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В СПАДЩИНІ

А. МАКАРЕНКА

Карнаух Софія
факультет мистецтв
ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник – Т. Твердохліб

Згідно сучасного українського законодавства культурна компетентність належить до ключових. Її формування має відбуватися шляхом естетичного

виховання дітей і на уроках, і в позаурочний час, і в родині. Значні напрацювання, які є дієвими і сьогодні, з практичної реалізації естетичного виховання мають українські педагоги першої половини ХХ століття. Найбільший доробок з-поміж вітчизняних науковців означеного історичного періоду належить А. Макаренку.

Відомий педагог розглядав естетичне виховання не як якусь автономну від інших основних питань виховання царину, а як необхідний складник цілісного явища, як один з найважливіших аспектів виховання. Цікава книга, образотворче мистецтво, перегляд кінофільмів, музика - все це і багато іншого застосовувалося як засоби естетичного розвитку особистості. Крім цього, на думку науковця і практика, важливим було забезпечення естетики побуту: територія виховних закладів рясніла від квітів, а приміщення блищали від чистоти. Самі вихованці були акуратно підстрижені і причесані, а їх одяг завжди був чистим і випрасуваним. Естетика костюма, кімнати, сходів, верстата мала анітрохи не менше значення, ніж естетика поведінки. Говорячи про виховання «почуття краси», А. Макаренко мав на увазі не тільки виховання почуття краси неба, картини, одягу, а й красу вчинків, естетику вчинків, оскільки вчинки можуть бути красивими або некрасивими. У програму естетичного виховання педагог включав красу одягу, мови, рухів, побуту, праці, відпочинку. Він високо цінував художню простоту, природність, почуття міри, не міг терпіти грубості, нетактовності, розхлябаності, хвастощів в роботі, рухах, розмові, вчинках. Він постійно намагався забезпечити єдність внутрішньої і зовнішньої краси людини, єдність етики та естетики. Шліфування емоційно-вольової сфери формувало у вихованців хороші естетичні смаки і високі людські ідеали, до яких вони прагнули не тільки в період перебування в комуні або колонії, а й все своє життя [1; 2; 3].

Важливими засобами естетичного виховання були хор, оркестр, театр, клубна робота, велика кількість квітів як в приміщеннях, так і на всій території виховних закладів. У комуні був гектар прекрасного квітника, найкраща в місті Харкові оранжерея. Про оркестр писали, що він був одним із кращих самодіяльних оркестрів у Харкові та в Україні, виконував твори Л. Бетховена, Ф. Шуберта, Ф. Ліста, В. Моцарта, М. Мусоргського. Наявність хору, оркестру, театру дозволяла яскраво та з великим естетичним смаком проводити усі свята.

А. Макаренко добре грав на скрипці, непогано малював, був талановитим режисером і актором, для річниці комуні він писав сценарії і

п'єси. Він дбав про естетичну освіченість своїх вихованців, тому для них проводились лекції літературознавцями, музикознавцями тощо. Сенс естетики педагога полягав в тому, щоб вихованці навчилися ясніше мислити і глибше відчувати.

Погоджуємося з думкою І. Лелюх, що в педагогічній практиці видатного педагога-новатора прослідковується зв'язок трудового та естетичного виховання [2]. Одним із головних методів впливу на особистість для А. Макаренка була праця, що мала б виховне значення тільки за умови нерозривної єдності з моральним, естетичним та іншими напрямками виховання, оскільки «...краса є функцією праці...» [3]. Очікувані вихователем результати трудова діяльність дітей забезпечить у випадку, якщо матиме творчий характер, буде осмисленою, доцільною та спрямованою на задоволення естетичних потреб дітей [2].

Таким чином, з-поміж вітчизняних науковців першої половини ХХ століття найбільш вагомим напрацюванням з питання естетичного виховання належать А. Макаренку. Він наголошував на тісному взаємозв'язку естетичного та інших напрямів виховання. Як засоби естетичного виховання педагог активно застосовував літературні твори, образотворче мистецтво, кінофільми, музику, хор, оркестр, театр, квіти тощо.

Список використаних джерел

1. Козлова О. Основні напрями виховання особистості в професійній діяльності А. С. Макаренка. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 3 (57). С. 27-39. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/901/1/Osnovni%20napriamy%20vykhovannia.pdf>
2. Лелюх І. Проблеми естетичного виховання в педагогічній спадщині Н. Волошиної та А. Макаренка. *Витоки педагогічної майстерності*. 2013. Вип. 12. С. 189-195. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2220/1/Leluh.pdf>
3. Макаренко А.С. Педагогічна поема. К., 1973. 336 с.